

Sygn. akt I NSW 3960/20

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Aleksander Stępkowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego P.J.

przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora

Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.

pozostawia protest wyborczy bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. P.J., będąc osobą ujętą w spisie wyborców prowadzonym przez Prezydenta Miasta Ż. w obwodzie do głosowania OKW nr [...] w Ż., złożył protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP. Protest, zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.) zawierał 28 konkretnych zarzutów naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego lub ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020) dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, które sformułowano na podstawie analizy

protokołów głosowania ze wszystkich komisji obwodowych funkcjonujących za granicą oraz z ok. 3% obwodowych komisji wyborczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dodatkowo, odnosząc uzyskane dane z 3% komisji krajowych do skali całego państwa, składający protest stwierdził, że „istnieje znaczący poziom prawdopodobieństwa”, że wymienione w proteście naruszenia przepisów k.wyb. oraz u.wyb.2020, miały wpływ na wynik wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Protest przeciwko ważności wyborów prezydenckich ma podstawy konstytucyjne. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie. Zasady te określono w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb. Tym samym, warunki wymienione w art. 82 § 1 k.wyb nie są przykładowym wyliczeniem, ale w sposób wiążący i wyłączny wyznaczają przedmiotowe granice protestu wyborczego. Nie bez powodu granice te wyznaczono w art. 82 § 1 k.wyb. w ścisłym powiązaniu z udziałem wyborcy w głosowaniu, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów (zob. postanowienie z 27 lipca 2020 r., I NSW 219/20 i wiele innych). Powiązanie to wyraża się również w uzależnieniu legitymacji czynnej do złożenia protestu przez wyborcę (art. 82 § 4 k.wyb.) od bycia ujętym w spisie wyborców jednego z obwodów do głosowania.

2. Składający niniejszy protest figuruje w spisie wyborców obvodu nr [...] w Ż.. Jest to okoliczność istotna nie tylko z formalnego punktu widzenia jako przesłanka warunkująca możliwość złożenia protestu. Jak wskazywał Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, postępowanie w sprawie z protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw

wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób (por. postanowienia SN z dnia: 20 listopada 2019 r., I NSW 216/19; 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19; 30 października 2019 r., I NSW 117/19). Przedmiotem zarzutu powinny być więc takie okoliczności (działania lub zaniechania), wskutek których własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny protestującego, w tak zakreślonych granicach, doznał naruszenia. Oczywistym jest, że interes wyborcy i możliwość jego realizacji jest w fundamentalny sposób związana z obwodem i działaniem obwodowej komisji wyborczej, w której spisie figuruje konkretny wyborca. Przyjęty w Kodeksie wyborczym model protestu wyborczego polega bowiem na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy sądowej kontroli ważności wyborów w sposób zindywidualizowany i konkretny. Brak jest w związku z tym podstaw prawnych do prowadzenia przez Sąd Najwyższy kontroli abstrakcyjnej. Z tego też powodu, osoba wnosząca protest wyborczy nie może skutecznie podnosić zarzutów odnoszących się do wydarzeń w całym kraju czy w dowolnie wskazanym miejscu za granicą.

Zarzuty podnoszone przez składającego protest są oparte na protokołach głosowania obwodowych komisji wyborczych. Analiza tych protokołów oraz wyciąganie wniosków ze stwierdzonych w tych protokołach nieprawidłowości należy do Państwowej Komisji Wyborczej. Organ ten dysponuje stosowną wiedzą i możliwością uzyskania dodatkowych informacji tak, aby we właściwy sposób zinterpretować dane zawarte w protokołach, jak również dysponuje stosownymi kompetencjami do podejmowania czynności pozwalających na wyeliminowanie nieprawidłowości w przyszłości. Pozwala to jednocześnie uniknąć wyciągania z protokołów zbyt daleko idących, a przy tym subiektywnych, wniosków. Przykładem takiego rozumowania jest już pierwszy zarzut składającego protest, w którym odejmując od liczby osób umieszczonych w spisie wyborców obwodowych komisji wyborczych działających za granicą (pkt 2 protokołu), liczbę z punktu 7 protokołu, w którym widnieje liczba wyborców, którym wysłano pakiety wyborcze, protestujący ustalił, jakoby 807 wyborcom nie wysłano w ogóle pakietów wyborczych. Tymczasem zgodnie ze stanowiskiem Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych do spraw wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 r. przekazany Sadowi Najwyższemu w dniu 28 lipca 2020 r. „wszystkie pakiety wyborcze we wszystkich okręgach konsularnych, w obu turach głosowania, zostały

wysłane do wyborców (dostarczone do operatorów pocztowych/przewozowych) przez konsulów z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego”. (por. także postanowienie SN z dnia 31 lipca 2020 r., I NSW 96/20).

Podsumowując należy stwierdzić, że protest rozpoznawany w niniejszym postępowaniu, ze względu na podnoszenie przez skarżącego zarzutów dotyczących wydarzeń, które nie miały związku z głosowaniem w obwodowej komisji nr [...] w Ż., wykraczał poza legitymację czynną składającego protest i tym samym nie czynił zadość wymogom formalnym protestu określonym w art. 82 § 4 k.wyb.

Z powyższych względów, działając na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 4 k.wyb., Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.